

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES

SÜLEYMANİYE KÜLLİYESİ RÂBİ MEDRESE

Kültür mirasımızın önemli yapılarından biri olan **Süleymaniye Külliyesi – Râbi Medrese** 'ye hoş geldiniz.

İstanbul'un Fatih ilçesinde Süleymaniye'de, **Kanuni Sultan Süleyman**'ın (1520-1560) 1550-1557 yılında yaptırmış olduğu külliye; cami, darü'l kurra, darü's şifa, tabhane, medreseler, türbeler, sibyan mektebi, hamam, imaret, ve arastalardan meydana gelmiştir. Külliyenin mimarı, Osmanlı mimarlığının zirvesi kabul edilen **Mimar Sinan**'dır.

Külliyenin medreseleri "Evvel", "Sanî", "Salis", "Râbi", "Darü'l-Hadis" ve "Tıp Medresesi"nden meydana gelmiştir. Kanuni Sultan Süleyman ordusunun mühendis ve doktor ihtiyacının yanı sıra eğitim ve bilim için bu medreseleri yaptırmıştır. Bunlardan Darü'l-Hadis Müderrisliğine, daha önce Bağdat kadılığı yapan ünlü âlim Molla Yahya Bin Nureddin'i getirmiştir. Onun yanı sıra devrin ulemasından Kadızade Şemseddin Ahmed, Mimarzade Musluhiddin Mustafa, Karahisarlı Şeyh Mehmed Efendi de burada ders vermiştir.

Süleymaniye Medreselerinin yapımı ile birlikte o zamana kadar devrin ünlü kültür yuvalarından Fatih Medreseleri ikinci planda kalmıştır. XVII. yüzyılda Süleymaniye Medreselerinde yapılan düzenleme ile burası 12 dereceye kadar yükseltilmiş ve bu düzen Osmanlıların son zamanına kadar sürmüştür. Süleymaniye Medreselerindeki eğitim iptidaiden başlayarak eğitimin en yüksek derecesi olan Darü'l-Hadis'le son bulmuştur.

Yapı topluluğunun meyilli bir arazide oturtulması için arazinin meyline uydurularak medreselere en üst kottan girilmiş ve bu kota dershaneler yerleştirilmiştir. Hücrelerin önüne kademeli revaklar yerleştirilmiş, revak dışındaki yerlere de iki yandan merdivenlerle inilmiştir. Avluya doğru bir cumba ile uzanan dershanelerin altına da birer çeşme yerleştirilmiştir. Medreselerde yirmi birer hücre, birer nişli medrese odası ve diğer unsurlar bulunmaktadır. Medrese hücreleri kare planlı olup, üzerleri kubbe ve tonozlarla örtülmüştür. İçlerine ocak nişleri ile dolap yerleri eklenmiştir. Ayrıca bunlar önlerindeki revaklara ve dışarıya dikdörtgen söveli birer pencere ile açılmıştır.

Süleymaniye Medreseleri kesme taştan, avlu etrafında sıralanmış medrese hücreleri ile dershaneden meydana gelmiştir. Simetrik düzende bir iç avlu ile birbirlerinden ayrılan "Salis" ve "Râbi medreseleri" Osmanlıların yapmış olduğu medreseler içerisinde mekân yönünden en zengin kuruluşlardır. Cami girişinin batısında "Salis", güneyinde de "Râbi" medrese yer almaktadır. Bu medreselerin altında dükkânları ile Tiryaki Çarşısı bulunmaktadır. Bu medreseler kare planlı bir avlunun çevresinde, kare planlı olarak yapılmışlardır. 718 m² ölçüsünde geniş bir avlu etrafına, 14 m² hacminde 21 medrese hücresi önlerindeki kubbeli revakların arkasına simetrik olarak sıralanmıştır ve bu hücrelere, merkez tepede medrese içerisinde en yüksek yapı olan 61 m² alana sahip dersane eşlik etmektedir. "Râbi" ve "Salis" medreseleri birbirine simetrik düzende yerleştirilmiştir.

Darü'l-Hadis Medresesi külliyenin cami mihrabının karşısında yapılmıştır. Kesme taştan yüksek kubbesi ile dikkati çeken bu bölümde Hadis ilimleri ile ilgili eğitim verilmekte idi. Caminin girişinin doğusunda "Evvel", kuzeyinde de "Sani Medresesi" bulunmaktadır. Dar bir yolun iki tarafına simetrik olarak yerleştirilen bu medreselerin altında öğrenci hücreleri bulunmaktadır. Bu yapılarda 23 hücre bir dersane, helâlar ve müderrisler için bir ev bulunmaktadır.

Tıp Medresesi yapı topluluğuna 1552 yılında eklenmiş olup, Darü'l-Hadis ve Salis medreselerinin arasındadır. Bu medrese de dükkânlar üzerine oturtulmuştur. Tiryaki Çarşısının doğusunu oluşturan bu medresenin arkasına doğumevi yapıldığından özgün durumu hakkında yeterli bilgi bulunmamaktadır. Günümüze bu medreseden yalnızca Tiryaki Çarşısı üzerindeki bir sıra hücresi gelebilmiştir.

Türkiye Bilimler Akademisi tarafından 2005 yılında kullanılmaya başlanan ve 2013 yılında tarihi ve mimari özelliklerine uygun olarak bağış yoluyla restorasyonu tamamlanan Râbi Medrese, Akademinin İstanbul merkezi olarak bilimsel faaliyetlere ev sahipliği yapmaktadır.

